

Ristisaatto on aina vaivansa väärsti

Ensimmäinen matka jää taatusti mieleen

EIJA KOSUNEN

Alkkirkon käytännöstä periytyneet ristisaatto ei ole menettänyt merkitystään nykyajan hektisessä maailmassa. Valamon luostarista sekä jalkaisin että laivalla liikkeelle lähtenyt ja Lintulan luostariin suuntautunut ristisaatto tai oikeastaan kaksi lähtevää ristisaattoja ja yhdeksi Palokissa yhdistynyt kulkue on monelle osallistujalle vuoden kohokohta. Valamon ristisaattoon saavutaan eri puolilta Suomea ja maailmaa.

Parannusta, lohdutusta ja toivoa etsivät voivat jättäytyä Konevitsalaisen Jumalanäidin ihmeitekevän ikonin ja kirkkolippujen alle ja antaa ristisaaton aikana toimitettavaan rukouspalvelukseen kuuluvien kirkkolaulujen rauhoittaa mieltä ja tahdittaa askeleita.

– Munkki tuli kysymään minulta, haluaneko kantaa ikonia. Katselin punaisia housujani ja ajattelin, etten ole soveliaasti pukeutunut mutta se ei tuntunut olevan tärkeää. Kun nostin kantotelineen aisan olkapäälleni koin jotain ihmeellistä. Armon kokemuksen. Kyöneleet alkoivat valua silmistäni ihan itsestään, kuvailee helsinkiläinen juristi **Tuula Raento** kokemuksiaan Valamon luostarin kirkosta lähteneestä Konevitsalaisen Jumalanäidin ikonin matkasta Lintulan luostariin. Vaikeassa elämäntilanteessa Valamoon rauhoittumaan tullut Tuula oli ensimmäistä kertaa luostarissa ja myös osallisena ristisaatossa. Valamoon hänet houkutteli oppaana toimiva ystävä, taidemaalari **Ari Kovero** sekä luostarista paljon myönteistä kertonut naapuri, ohjaaja Kalle Holmberg.

– Luostarin johtaja Sergei sanoi ristisaaton järjestäytyessä Valamon kirkossa, että lähdemme hakemaan iloa ja lohdutusta Lintulan luostariin. Minuun tekivät syvän vaikutuksen hänen sanansa, ja etenkin se, että uskosta voi hakea myös iloa. Itse en ole voinut edes rukoilla, niin paha olo minulla on ollut. Hengelliseen tuskaan ei edes terapeutti ole auttanut, Tuula kertoo m/s Sergein yläkannella.

Tuulalle ikonin kantokokemus oli ikimuistoinen. Laivamatka läpi kanavien näytti ensimmäistä kertaa Heinävedellä vierailijalle parhaat puolensa. Puolipilvinen sää ja vehreä luonto, kanavan varrella vilkuttavat ihmiset ja Sergei-laivassa käytyjen keskustelujen muistot verestään varmasti talven aikana Helsingissä. Niin ainakin uskoo Tuulan kanssa ristisaattoon osallistunut ja ikonia vastaparina kantanut Ari Kovero. Matka Palokin laivalaiturilta Lintulan luostariin kesti jalkaisin reilut puoli tuntia ja ikoniteline painaa jon-

Ristisaaton matka alkaa Konevitsalaisen Jumalanäidin ikonin siirryttyä Valamon luostarin rannasta m/s Sergein kyytiin. Laivamatka kulkee Taivallahden ja Varistaipaleen kanavien kautta Palokin laivalaituriin. Laivan kannella luostarin johtaja Sergei keskustelelee oppaana toimivan Ari Koveron kanssa. (alakuva)

kin verran mutta rasiitusta kumpikaan ei tuntenut.

Väsytys unohtui viimeistään Lintulan luostarin portilla, kun sisaristo luostarinjohtaja Marinan ja pappismunkki Hermannin johdolla otti vastaan lähes satapäisen ristisaattokulkueen kirkonkellojen soudessa.

Mystiikka kiehtoo

Helsinkiläinen taidemaalari Ari Kovero on toista kesää

Valamossa ja ensimmäistä kesää siellä oppaana. Hyvin kielitaitoinen ja maailmaa nähnyt mies viihtyy erinomaisesti opastaessaan matkailijoita ja pyhiinvaeltajia luostarin alueella. Koveron historian ja taiteiden tuntemuksesta on suuresti apua hänen kertoessaan ortodoksisesta arkkitehtuurista, ikoneista ja vaikkapa siitä, miksi kirkko on juuri sen muotoinen kun on.

Kovero kertoi Sergei-laivan yläkannella ristisaattoon

Lintulan luostarin sisaristo ja pappismunkki Hermann odottavat ristisaattoja Lintulan luostarin portilla. Vasemmalla nunnat Evangelia ja Kristoduli sekä pappismunkki Hermann.

osallistujille, mistä käsittätehty ikoni on saanut nimensä, miksi Konevitsalainen Jumalanäidin ikoni on ihmeittä tekevä ja mitä matkailijat kyselevät luostarissa toimivalta oppaalta.

– Aika usein minulta kysytään luostarin veljestön vaatteista, miksi ne ovat sellaisia. Annan opastettaville sellaisen tietopaketin, etteivät he jää mitään paitsi. Kerron paljon, ja usein opastuskiertokierros ryöpsähtääkin yli aiotun tunnin. Kytken luostarin historian Suomen historiaan, jolloin kokonaiskuva hahmotuu helpommin. Kirkkokorkeudesta kerron, kuinka se ilmaisee kaikkea sitä, mitä ortodoksi usko.

– Ortodoksisessa jumalanpalveluksessa kaikki aistit ovat mukana, myös liikkeet kumartaessamme tai polvistuessamme. Nykyajan ihmisiä miellyttävät mystiikka ja aisteihin vetoava palvelus, Kovero tietää.

Koveron kokemusten mukaan akateemisissa henkilöissä löytyy niitäkin, jotka pitävät kristittyjä tyhminä.

– Haluan ravistella heitä kertomalla, kuinka Laatokan Valamossa on veljestön jäseninä professoreita ja akateemisesti koulutettuja eri alan ammattilaisia.

Oppaalle tärkeintä on luo-

Ristisaatto on kävelevä jumalan saaton pysähtyessä pyhiä tikonin kantajista, Tuula Raento

da vuorovaikutussuhde opastetta-
viinsa.

– Ettei tarvitse seinille puhua, toteaa Ari Kovero, jolle opastus onnistuu suomen lisäksi myös ruotsiksi, englanniksi, saksaksi ja venäjäksi, hätätapauksessa myös ranskaksi ja espanjaksi.

Mieluinen perinne

Valamon luostarin johtaja, arkki-
mandriitta Sergei muistelee, että
kahden luostarin välistä ristisaat-
toa on, ehkä paria kertaa lukuun-
ottamatta, kuljettu 1970-luvulta
lähtien. Kallisarvoinen, aito 1300-
luvulta peräisin oleva Konevitsa-
lainen Jumalanäidin ikoni kulki
ristisaaton matkassa alkuvuosina
mutta suunnattoman arvokkaana,
korvaamattomana ja vanhana
ikonina sitä haluttiin varjella ja ti-
lalle teetettiin kopio, joka telinee-
seen sijoitettuna kulkee laivan ka-
tolla kesäkukin koristeltuna.

Arkkimandriitta Sergeille ris-
tisaatto Valamosta Lintulaan on
mieluisin tapahtuma kesässä,
odotettu ja kaivattu.

Lintulan luostarin sisaristolle
päivä on myös tärkeä. Kesäkukin
koristeltu saniaismatto johdattaa
ristisaattolaiset luostarin portilta
kirkkoon. Lintulaan kokoontuu
ristisaattopäivänä myös paljon
heitä, jotka eivät jaksu kävellä tai
matkustaa laivalla mutta haluavat
aistia unohtumattoman tunnel-
man.

npalveus. Arkkimandriitta Sergei lu-
ekstejä. Kuulijana muun muassa yksi